

Monogràfic

Del dret i del revés: maneres d'habitar la ciutat

- Control, categories socials i interseccionalitat
- Llenguatge no sexista i inclusiu
- L'abordatge de la salut mental amb joves

Quaderns d'Educació Social número 23

Coordinació general:
Joan Gener Barbany

Consell de redacció:
Armand Medina Bover
Asun Llana Berñe
Charo Quero Migueles
Gemma Linares Molinas
Senén Roy i Català

Coordinació tècnica:
Maria Figueras Pol

Traducció i correcció català:
Miquel Marcè Fort

Traducció i correcció anglès:
Clara Armengou Gavin

Revisió de galeres:
Sònia Rodon Torner

Disseny:
Toni Sánchez Poy

Il·lustracions:
Clara Sáez Juste

Edita:
Col·legi d'Educatores i Educadors
Socials de Catalunya (CEESC)
Aragó, 141-143, 4a
08015 Barcelona
NIF: Q-5850040F

Impressió i enquadernació:
Apunts

Empresa d'economia social dedicada a donar oportunitats laborals a persones amb trastorns de salut mental.

Barcelona, desembre 2021

Dipòsit Legal: B. 2030-2002
ISSN: 1578-9780

L'editor pot compartir o no les opinions dels autors i no se'n fa responsable.

El paper d'aquesta publicació és 100% reciclat i la impressió s'ha fet amb tintes compostes amb olis vegetals.

sumari

Monogràfic

Del dret i del revés: maneres d'habitar la ciutat

- 6 Educació social: habitar el conflicte per garantir drets de ciutadania | **Rafa Crespo i Montse Santolino**
- 16 Quedar al carrer: converses amb joves sobre els espais públics | **Luciana Chait, Andrea Gaetano, Georgina Dezcallar Quadreny i Vicky Laguía León**
- 32 Educació social, un dret de la ciutadania? **Laura Sayavera Basón**
- 44 Humor gràfic | **Pep Brocal**
- 46 La gestió comunitària de projectes culturals com a clau de democratització urbana **Santi Eizaguirre Anglada**
- 56 Serà que no volem saber | **Chaimae Benlemchraf, Fàtima Saman i Ana Maria Cosmina Pricop**
- 62 Entrevista a Silvia Albert Sopale | **Helena López**
- 72 Control, categories socials i interseccionalitat: repensant la pràctica de l'educació social **Cristian Carrer i Patricia Aljama**
- 82 El poder dels mapes | **Andrés Martínez de la Riva**
- 88 Llenguatge no sexista i inclusiu: una perspectiva de no-discriminació | **María Martín Barranco**
- 94 L'abordatge de la salut mental amb joves des de l'educació social | **Associació Abilis**

editorial

El *Quaderns 22* va ser un número diferent. Vam decidir fer-lo monogràfic i el vam alliberar a internet des del primer moment. Era un número que se situava en els mesos de confinament domiciliari i en la gestió de l'anomenada “desescalada” per la COVID-19.

Aquell moment ha canviat, però seguim amb les vides alterades. La situació estructural, ja preocupant abans de la pandèmia, no ha fet més que aguditzar-se en forma d'una crisi de la qual encara no coneixem l'abast.

Travessats per aquest context, a les reunions del Consell de Redacció d'aquest curs, ha aparegut amb més força una pregunta clau: com fem del *Quaderns* una eina de reflexió i problematització d'una professió que sovint es presenta fragmentada i desorientada?

Mirant d'acollir i fer lloc a aquesta pregunta, us presentem el *Quaderns 23*. Un número que insisteix en dues necessitats. La primera és que la nostra pràctica professional ha de generar espais per a l'acció reflexiva i ha d'utilitzar l'escriptura com a eina. La segona, que la reflexió, l'escriptura i la lectura poden ser un espai col·lectiu.

Per això, hem volgut crear situacions de treball compartit i dialogat, i hem alternat processos de redacció i formats més habituals amb d'altres de més experimentals, amb la voluntat d'elaborar articles corals amb la implicació de diverses persones.

Així com repensem formats, anem repensant la revista, per tal que sigui cada cop més col·lectiva i esdevingui un altaveu útil, capaç de fer preguntes i experimentar respostes al voltant d'una pràctica professional que actua pels drets socials i per unes vides dignes. Volem que el *Quaderns d'Educació Social* estimuli el pensament crític, divergent i complex.

Consell de Redacció

Monogràfic

Del dret i del revés: maneres d'habitar la ciutat

La revista que teniu a les mans porta per títol *Del dret i del revés: maneres d'habitar la ciutat*. Els *Documents professionalitzadors* (ASEDES, 2007) defineixen l'educació social com un dret de ciutadania, tot i no ser un dret reconegut universalment. Podem parlar d'educació social sense parlar de drets culturals, de drets socials, de dret a l'habitatge de qualitat, de dret a l'educació, de dret a la lliure circulació? Tenir drets implica responsabilitats. Poder exercir els drets i fer-ho amb responsabilitat comporta tenir un context d'oportunitat i una emancipació real que no sempre es facilita. Quina relació tenim les educadores socials amb el «dret a la ciutat» i com ens interpel·len les pràctiques col·lectives que el reclamen i l'exerceixen?

El monogràfic pretén articular, ampliar i desbordar la casuística d'un dret, mitjançant una sèrie d'articles que s'interroguen, a través de pràctiques i relats, al voltant del sentit polític del que significa habitar una ciutat. El dret a la ciutat és un gest quotidià realitzat per individus i sostingut col·lectivament.

Per això hem volgut articular una polifonia de veus que tinguin diferents graus d'implicació real en els processos de creació de coneixements a les nostres ciutats. Un espai híbrid entre testimonis de sabers reconeguts i sabers invisibles, per tal d'obrir una mirada des de la diversitat i la interseccionalitat, per recollir la veu de les persones que participen activament amb altres mirades.

La relació fundacional i tensional entre educació social i dret de ciutadania emergeix sota el concepte de ciutadania aplicada, que il·lustren els articles «Educació social: habitar el conflicte per garantir drets de ciutadania», «Educació social, un dret a la ciutadania?» i «La gestió comunitària de projectes culturals com a clau de democratització de la ciutat». Ens cal poder habitar espais de resistència que lluitin contra les violències existents, tant simbòliques com reals, com ens mostren «Serà que no volem saber», a partir de les llengües maternes, o «Quedar al carrer: converses amb joves sobre els espais públics», sense oblidar l'humor gràfic de Pep Brocal.

Per acabar, hem de dir que el monogràfic vol articular diferents espais d'interpel·lació que, sota l'aixopluc de les lògiques amb l'altre, les desbordin. Sabem que aquestes qüestions poden generar resistències i discrepàncies, però totes les persones que han fet possible la revista que teniu a les mans som conscients que aquestes també són peces imprescindibles per generar un debat que ens possibiliti qüestionar-nos, créixer i construir un bé comú.